

Riktlinjer för avgifter vård och omsorg 2024

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Jäv.....	3
Taxor.....	3
Avgiftsbeslut.....	5
Hemsjukvårdsavgift.....	5
Hemtjänstavgift.....	5
Avlastning i hemmet.....	5
Frånvaroavdrag.....	5
Trygghetslarm.....	5
Storstäd och fönsterputs.....	5
Matdistribution.....	6
Dagverksamhet.....	6
Hjälp i annan kommun.....	6
Särnärprodukter.....	6
Särskilt boende.....	6
Hyra.....	6
Mat.....	6
Dubbla boendekostnader.....	6
Tvätt och städ.....	7
Avgiftsberäkning vid parboende.....	7
Korttidsplats.....	7
Funktionsstöd.....	8
18 § LSS.....	8
19 § LSS.....	8
20 § LSS.....	8
5 § förordning om stöd och service till vissa funktionshindrade.....	8
6 § förordning om stöd och service till vissa funktionshindrade.....	8
6 kap. 2 § socialtjänstförordningen.....	8
6 kap. 3 § socialtjänstförordningen.....	8
9 § 2-5 LSS - Övriga insatser.....	9
9 § 6 LSS - Korttidsvistelse utanför det egna hemmet.....	9
Lägervistelse.....	9
9 § 7 LSS - Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år.....	9
9 § 8 LSS - Boende i familjehem eller i bostad med särskild service för barn och unga.....	9
Elevhem.....	9
Familjehem eller bostad med särskild service för barn och unga.....	9
Ungdom över 18 år utan egen inkomst.....	10
9 § 9 LSS - Bostad med särskild service för vuxna eller annan särskilt anpassad bostad.....	10
9 § 10 LSS - Daglig verksamhet.....	10

Inledning

Bestämmelserna kring avgifter inom vård- och omsorgsförvaltningen finns i socialtjänstlagen (SoL 8 kap).

Med inkomst menas inkomst av tjänst, överskott av näringsverksamhet och kapitalinkomst. I tillägg skall medräknas (prop. 2000/01:149 sid 56 21§, 1-3 och 5 styckena, BTPL). Automatiska hämtningar görs från Försäkringskassan och från folkbokföringsregistret.

- Skattebefriade utlandsinkomster som på grund av 3 kap. 9-14§§ inkomstskattelagen eller skatteavtal inte vanligen tas upp som intäkt.
- Studiemedel i form av studiebidrag.
- Skattefria stipendier till den del de överstiger 3000 kr per månad.
- Ersättning från avtalsgruppförsäkringar för sjukfall som inträffat före år 1991.
- Bostadstillägg, bostadsbidrag och boendetillägg.
- Inkomstpensionstillägg tas ej upp som inkomst.

Jäv

Lagreglerna om jäv för offentliganställda återfinns i förvaltningslagen och i kommunallagen. Jävsreglerna gäller vid all ärendehantering och riktar sig till den som på något sätt kan påverka dess utgång. I första hand gäller reglerna beslutande och föredragande, men även den som medverkat genom att upprätta ett förslag till beslut men sedan inte är med vid den slutliga handläggningen.

Man är jävig om ärendet gäller en själv eller närstående. Man kan också vara jävig om det finns någon annan särskild omständighet som skulle kunna rubba förtroendet för handläggarens opartiskhet, till exempel om han eller hon är vän eller ovän med någon som är part eller intressent i ärendet, ekonomiskt beroende av en part eller intressent eller engagerad i saken på ett sådant sätt att misstanke lätt kan uppkomma att det brister i förutsättningarna för en opartisk bedömning.

När risk för jävssituation uppstår lämnas ärende över till annan handläggare. I de fall alla handläggarna är jäviga, eller bara jävig handläggare är i tjänst, tas kontakt med närmaste chef för information samt avgörande om hur ärendet skall handläggas.

Taxor

Maxtaxa

I socialtjänstlagen finns bestämmelser om högkostnadsskydd i form av en högsta avgift, maxtaxa, för hemtjänst, dagverksamhet och kommunal hälso- och sjukvård. Avgifterna får sammanlagt uppgå till högst en tolftedel av 0,5392 gånger prisbasbeloppet. Kostnader för mat och resor tillkommer utöver maxavgiften.

Minibelopp

Avgiftsutrymmet beräknas genom att boendekostnad och minimibelopp dras av från den totala inkomsten efter skatt. Om mellanskillnaden blir noll eller minus tas ingen avgift ut, medel betalas inte ut för att nå upp till minimibeloppet. Avgiftsbeslutet gäller från innevarande debiteringsmånad.

Minimibeloppet för ensamstående är 1,4789 gånger prisbasbeloppet och 1,2066 gånger prisbasbeloppet för par fördelat på 12 månader. Minimibeloppet regleras i socialtjänstlagen och skall bl.a. täcka normala kostnader för livsmedel, kläder, hushållsel, hemförsäkring, läkemedel, tandvård, öppen hälso- och sjukvård.

Boendekostnad

Boendekostnaden räknas ut enligt Pensionsmyndighetens schablon. Om brukaren vill ha sin boendekostnad individuellt beräknad skall underlag på kostnaderna lämnas till avgiftshandläggaren och skall omfatta de senaste 12 månaderna.

Inkomstförfrågan och beräkning av avgift

Inkomstförfrågan skickas ut när en brukare får insatser som skall debiteras samt efter varje årsskifte. Om inte inkomstuppgifter lämnas inom tre veckor tas ett avgiftsbeslut och man betalas full avgift enligt kommunens avgiftstaxa. Om inkomstuppgifter inkommer efter att avgiftsbeslutet skickats ut gäller det nya beslutet från innevarande debiteringsmånad.

Brukarens förmögenhet påverkar inte avgiften dock räknas kapitalinkomsten med i avgiftsunderlaget. Reavinst och/eller schablonintäkter skall inte tas med som en kapitalinkomst. Ränteförluster som inte gäller fastigheter kvittas mot ränteintäkter ner till noll. Kapitalinkomst avser skattepliktig avkastning av kapital och redovisas med den faktiska inkomsten den 31 december föregående år, övriga inkomster gäller innevarande år.

Om brukaren är gift eller registrerad partner skall inkomsterna läggas samman och därefter fördelas med hälften på vardera maken/partnern för att bestämma avgiften. Makar som inte är sammanboende får förbehållsbelopp som ensamstående. Om det är mer fördelaktigt för brukaren beräknas inkomsten var för sig istället för att delas. Avgiften beräknas alltid för var person för sig eftersom biståndsbeslutet är personligt och insatserna kan variera för vardera maken. Gifta har försörjningsplikt gentemot varandra i enlighet med äktenskapsbalken även när de inte är sammanboende.

Barns inkomster skall inte medräknas i avgiftsunderlaget. Ingen avgift tas ut för brukare under 19 år, kostnader för mat och resor debiteras.

Den som har fördyrande levnadsomkostnader (som till exempel god man, kostnader till följd av funktionsnedsättning, hemmavarande barn och/eller underhåll till minderåriga barn) kan begära en individuell prövning. Anspråk skall styrkas med intyg eller kvitto. Varje enskild post av fördyrande levnadsomkostnader måste uppgå till minst 200 kr per månad och ha en varaktighet på minst 6 månader per år. För varaktiga kostnader som utgörs av en eller flera engångssummor per år beräknas ett genomsnittligt månadsbelopp om summan uppgår till mer än 200 kr per månad. Kostnader som täcks av annat bidrag eller ersättning (till exempel handikappersättning) omfattas inte. Inga avdrag görs för skulder hos Kronofogdemyndigheten (de räknar med vår avgift i sitt underlag). Brukare med skuldsanering eller försörjningsstöd beräknas inte ha något avgiftsutrymme, vilket skall meddelas avgiftshandläggaren och kunna styrkas.

Vid ändrade förhållanden under året är brukaren själv skyldig att meddela avgiftshandläggare. Kontroller sker kontinuerligt mot Pensionsmyndigheten och Försäkringskassan samt genom stickprovgranskningar av deklARATIONER.

När fel avgift har debiterats sker rättelse av avgift från innevarande debiteringsmånad om felaktigheten beror på att inlämnad inkomstförfrågan inte varit korrekt ifylld, ofullständig och/eller lämnas in för sent.

När fel avgift debiterats och felaktigheten beror på kommunens handläggning återbetalas för hög avgift. För låg avgift tas inte ut retroaktivt när detta beror på kommunens handläggning.

När avgiftshandläggare finner personer på saldo-listan som tidigare skött sin ekonomi skall kontakt med biståndsbedömaren tas för vidare utredning.

Avgiftsbeslut

Avgiftshandläggaren räknar ut avgiftsutrymme, avgifter och tar ett avgiftsbeslut. Avgiftsbeslutet kan överklagas. Överklagandet ska vara skriftligt och komma till kommunen senast tre veckor från den dag som den enskilde tog del av avgiftsbeslutet.

Hemsjukvårdsavgift

Avgift tas ut för:

- Insats av distriktssjuksköterska/sjuksköterska, arbetsterapeut, sjukgymnast/fysioterapeut.
- Utprovning av hjälpmedel (t.ex. rullator, toalettförhöjning).
- Förskrivning av recept eller hjälpmedel.
- Rehabträning
- HSL-insats delegerad till hemtjänsten.

Hemsjukvårdsavgiften samordnas med övriga insatser upp till maxavgiften. Högst en avgift per dag för hemsjukvård/sjukgymnastik/arbetsterapi debiteras. Avgiften per besök följer regionens avgift för vårdbesök.

Om brukaren själv väljer att avstå insats görs inget avdrag. Vid sjukhusvistelse tas ingen avgift ut. Vid frånvaro mer än 30 dagar av annan orsak än sjukhusvistelse tas ingen avgift ut om frånvaro meddelats minst en vecka i förväg.

Psykiatrisk vård enligt lagen om psykiatrisk tvångsvård (LPT) är avgiftsfri.

Hemtjänstavgift

Hemtjänstavgift uppgår till max 6,33 % av prisbasbeloppet fördelat på 12 månader och beräknas per timme bedömd tid.

Avlastning i hemmet

För anhörig som vårdar närstående. Hemtjänstavgiften justeras så att ingen avgift tas ut för avlastning i hemmet de första 10 timmarna per månad.

Frånvaroavdrag

Avdrag görs på hemtjänstavgiften i ordinärt boende när brukaren är inlagd på sjukhus, inget avdrag på avgiften för trygghetslarmet. Vid frånvaro mer än 30 dagar av annan orsak än sjukhusvistelse dras hela hemtjänstbeloppet bort. Frånvaro måste meddelas en vecka i förväg. Om brukaren själv väljer att avstå hemtjänstbesök görs inget avdrag.

Trygghetslarm

Avgiften för trygghetslarm uppgår till 9,5 % av prisbasbeloppet fördelat på 12 månader och uttryckning ingår. Avgiften samordnas med övriga insatser upp till maxavgiften.

För trygghetslarm debiteras en installationsavgift (9,5 % av prisbasbeloppet fördelat på 12 månader) samt en avgift (9,5 % av prisbasbeloppet fördelat på 12 månader) för förlorad eller ej tillbakalämnad larmknapp, dessa avgifter ingår inte i maxavgiften.

Ingen avgift tas ut för GPS-larm.

Storstäd och fönsterputs

Insatserna storstäd och fönsterputs debiteras efter schablontider och med en tolfedel av tiden varje månad. Avgiften startas den månad insatsen verkställs och samordnas med andra hemtjänstinsatser upp till maxtaxan.

Matdistribution

Avgifterna för matdistribution justeras i procent i enlighet med konsumentprisindex (KPI) och sker en gång per år i januari månad.

En höjning av förbehållsbeloppet beräknas per portion med anledning av att brukaren får en högre matkostnad än vad som omfattas av det normala förbehållsbeloppet.

Dagverksamhet

Besök på dagverksamheten är avgiftsfria. Resa till dagverksamhet debiteras med gällande startavgift för färdtjänsten. Matkostnad tillkommer och följer priset på särskilt boende.

Hjälp i annan kommun

Bosättningskommunen ska ersätta vistelsekommunen för kostnader för att verkställa ett beslut som bosättningskommunen fattat gällande både SOL och HSL. Sådan ersättning ska betalas enligt bosättningskommunens ersättningsnivå för motsvarande insats. Brukaren debiteras av bosättningskommunen. SoL kap 2a 7§ och Lag (2011:328)

Särnärprodukter

Särnärprodukter debiteras utifrån beslut av Region Värmland. Detta gäller såväl inom ordinärt boende som särskilt boende och korttidsboende.

Särskilt boende

På särskilt boende betalas hyra, mat och hemtjänstavgift. Vid frånvaro görs avdrag på matkostnad och hemtjänstavgift per dygn. På särskilt boende erhålls ett förhöjt förbehållsbelopp när matkostnaden är högre än vad som omfattas av det normala förbehållsbeloppet. Detta innebär att om brukaren inte intar alla måltider på boendet eller endast intar sårnär skall förbehållsbeloppet räknas ner till motsvarande nivå.

Förbehållsbeloppet minskas med 1,135 % av prisbasbeloppet fördelat på 12 månader. Detta för att säng, hushållsel och vissa förbrukningsartiklar tillhanda hålls på boendet vilket normalt skall täckas av minimibeloppet. Förbrukningsartiklar som ingår är handskar, tvättlappar, pappershanddukar, haklappar och servetter.

Hyra

Kontrakt skrivs så snart som möjligt av enhetschef. Endast hyresgästen själv alternativt god man/förvaltare eller person med fullmakt kan skriva under hyreskontraktet.

Mat

Avgifterna för mat vid särskilt boende justeras i procent i enlighet med konsumentprisindex (KPI) och sker en gång per år i januari månad.

Vid frånvaro görs avdrag via underlag från avdelningen. Av matkostnaden utgör frukost 20 %, lunch 40 %, mellanmål 10 % och middag 30 %.

Dubbla boendekostnader

Om brukaren får dubbla boendekostnader vid inflyttning till särskilt boende kan hemtjänstavgiften reduceras. Detta gäller inte om make/maka/sambo bor kvar i det ordinära boendet. För hyresrätter gäller högst tre månader och för bostadsrätter/fastigheter gäller högst sex månader, detta under förutsättning att bostadsrätt/fastighet är utlagd till försäljning eller hyreslägenhet är uppsagd.

Tvätt och städ

Avgift för tvätt och städning ingår för den som har bistånd särskilt boende. Medboende kan ha hemtjänstinsatsen tvätt och/eller städ och betalar då utifrån fastställda regler för avgifter i ordinärt boende. Huvudregeln för medboende utan hemtjänstinsatsen tvätt är att denne skall sköta sin tvätt själv i det särskilda boendets gemensamma tvättstuga.

Avgiftsberäkning vid parboende

Båda är beviljade särskilt boende

- Inkomsten sammanräknas om de är gifta.
- Hyran delas lika.
- Avgift beräknas på båda.
- Förbehållsbelopp för par om brukarna delar lägenhet, annars som för ensamstående.

En är beviljad särskilt boende och en är beviljad hemtjänstinsatser

- Inkomsten sammanräknas om de är gifta.
- Hyran delas lika.
- Avgift för särskilt boende beräknas för den som är beviljad särskilt boende och avgift för hemtjänst beräknas för medboende.
- HSL-insatser beräknas som i ordinärt boende för medboende.
- Förbehållsbelopp för par om brukarna delar lägenhet, annars som för ensamstående.
- Minimibeloppet enligt samma regler som för särskilt boende utan parboende.
- Avgift för mat betalas, detta gäller även medboende som inte är beviljad bistånd för mat. Det finns möjlighet att avbeställa mat.

En är beviljad särskilt boende och den medboende har inga insatser

- Inkomsten sammanräknas om de är gifta.
- Hyran delas lika.
- Avgiften beräknas på den som har beviljats bistånd.
- HSL-insatser beräknas som i ordinärt boende för medboende.
- Förbehållsbelopp för par om brukarna delar lägenhet, annars som för ensamstående.
- För den som är beviljad särskilt boende höjs minimibeloppet enligt samma regler som för särskilt boende utan parboende.
- Avgift för mat betalas, detta gäller även medboende som inte är beviljad bistånd för mat. Det finns möjlighet att avbeställa mat.

Korttidsplats

Hemtjänstavgift betalas per dygn och samordnas med övriga insatser upp till maxavgiften, matkostnad tillkommer. Korttidsplats avser även palliativ plats, trygghetsplats och växelvård.

Funktionsstöd

Insatser enligt Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, är i grunden avgiftsfria. De undantag som kan göras regleras i 18-20 §§ LSS, 5-6 §§ förordningen (1993:10909) om stöd och service till vissa funktionshindrade samt 6 kap 2-3 §§ socialtjänstförordningen (2001:937).

18 § LSS

Forshaga kommun får ta ut avgift för personlig assistans som kommunen utför åt Försäkringskassan. Avgiften debiteras inte direkt av brukaren utan finansieras av den ersättning som brukaren erhåller från Försäkringskassan för sin assistans.

19 § LSS

Forshaga kommun får ta ut en skälig avgift för bostad, kost, fritidsverksamhet, och kulturella aktiviteter. Avgiften får inte överstiga kommunens självkostnader och kan tas ut av den brukare som erhåller inkomst enligt SFB eller annan inkomst med motsvarande storlek.

Föräldrar debiteras för barns kostnader i samband med insatser fram tills barnet fyller 18 år om barnet inte går på gymnasiet och fram till 21 år om barnet går på gymnasiet.

20 § LSS

Forshaga kommun får ta ut en avgift i de fall ett barn under 18 år får omvårdnad exempelvis i stödfamilj/familjehem, lägvistelse och boende för barn och unga. Föräldrarna till barnet är skyldiga att i skälig omfattning bidra till kommunens kostnader för omvårdnaden och avgiften får som mest uppgå till motsvarande summa som underhållsbidraget för barnet.

5 § förordning om stöd och service till vissa funktionshindrade

Föreskrifterna i 6 kap. 2-4 §§ socialtjänstförordningen (2001:937) om föräldrars skyldighet att bidra till kommunens kostnader för ett barns vård i ett annat hem ska gälla även när ett barn får vård i ett annat hem med stöd av LSS.

6 § förordning om stöd och service till vissa funktionshindrade

Vid bedömningen av den enskildes personliga behov enligt 19 § LSS ska även kostnader som uppstår på grund av funktionsnedsättningen och som inte täcks på annat sätt beaktas.

6 kap. 2 § socialtjänstförordningen

Föräldrars skyldighet att bidra till kommunens kostnader för ett barns vård i ett annat hem än det egna bestäms efter samma grunder som om det gällde att bestämma betalningsskyldighet i enlighet med 19 kap. socialförsäkringsbalken. Beloppet som var och en av föräldrarna ska bidra med får dock inte överstiga underhållsbeloppet enligt 18 kap. 20 § socialförsäkringsbalken.

6 kap. 3 § socialtjänstförordningen

Om en förälder betalar ett bidrag eller engångsbidrag för barnets underhåll till en behörig ställföreträdare för barnet för den tid barnet vårdas i ett annat hem än det egna, är föräldern i motsvarande mån fri från skyldighet att ersätta kommunen för dess kostnad under samma tid.

Insatser

9 § 2-5 LSS - Övriga insatser

För insatser som ges i enlighet med 9 § 2-5 p LSS kan ingen avgift tas ut från brukaren. Brukaren betalar för sina egna omkostnader. Kontaktpersoner och ledsagare står för sina egna omkostnader i samband med utförandet av insatsen.

9 § 6 LSS - Korttidsvistelse utanför det egna hemmet

För personer som vistas i korttidsboende och avlastningsfamilj tar Forshaga kommun ut en ersättning för kost i enlighet med konsumentverkets kostnadsberäkningar för normalkostmatsedel. Matsedeln utgår från olika åldersgrupper och den enskilde beräknas vid ålder från den första januari. Av matkostnaden utger frukost 20 %, lunch 40 %, mellanmål 10 % och middag 30 %.

Lägervistelse

Insatsen lägervistelse är en form av korttidsvistelse utanför det egna hemmet. Avgiften beräknas utifrån kostnadsuppgifter från varje enskild lägerarrangör och egenavgiften som den enskilde ska betala fastställs i nämndbeslut.

9 § 7 LSS - Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år

Vid korttidstillsyn för barn över 12 år utanför det egna hemmet enligt 9 § 7 LSS (fritids), tas en avgift ut för kost i samband med korttidstillsynen.

Kosten debiteras i enlighet med konsumentverkets kostnadsberäkningar för normalkostmatsedel. Matsedeln utgår från olika åldersgrupper och den enskilde beräknas vid ålder från den första januari. Av matkostnaden utger frukost 20 %, lunch 40 %, mellanmål 10 % och middag 30 %.

9 § 8 LSS - Boende i familjehem eller i bostad med särskild service för barn och unga

Boende för barn och unga kan verkställas i både familjehem, elevhem och bostad med särskild service för barn.

Elevhem

Kostnaden för elevhem får inte överstiga den kostnad som skolan debiterar en elev som inte har behov av extra stöd. Kostnaden kan därmed variera från skola till skola.

Familjehem eller bostad med särskild service för barn och unga

Föräldrarna ska, i enlighet med socialtjänstförordningen, bidra till kommunens kostnader för den omsorg som barnet får i ett annat hem. Hur mycket föräldrarna till barnet ska betala baseras på hur mycket barnet kommer att vistas borta från det egna hemmet.

Bestämmelsen i socialtjänstförordningen (6 kap 2- 4 § i socialtjänstförordningen) innebär att kommunen ska göra individuella beräkningar och skälighetsbedömningar av respektive förälders betalningsförmåga. För var och en av vårdnadshavarna ska fastställas ett belopp som de ska betala till kommunen. Beräkningen utgår från respektive vårdnadshavares inkomst och antalet barn de är försörjningsskyldiga för. Beräkningen kan därför leda till att föräldrarna ska betala olika belopp. Vårdnadshavare betalar en avgift motsvarande underhållsstödet per förälder. I avgiften ingår samtliga kostnader för barnet utom kläder, fritidsaktiviteter och fickpengar. Avgiften tas ut per månad med avräkning med 1/30 per dag för de dagar barnet vistas hemma.

Vårdnadshavare behåller barnbidraget och svarar för sitt barns kläder, fritidsaktiviteter och fickpengar. Resor till och från bostad med särskild service för barn och ungdom betalas av omsorgstagaren/vårdnadshavaren. Avgiften räknas årligen om efter

konsumentverkets beräkningar. Om insatsen köps av en annan kommun ska måltidsavgiften motsvara gällande måltidstaxa i den kommunen.

Ungdom över 18 år utan egen inkomst

Av ungdomar som fyllt 18 år och inte har egna inkomster och bor i familjehem eller bostad med särskild service för barn och ungdomar enligt 9 § 8 p LSS, tar kommunen ut en avgift för mat. Avgiften för mat gäller när den enskilde inte handlar maten själv. Avgiften utgörs av 5 % av prisbasbeloppet/30.

9 § 9 LSS - Bostad med särskild service för vuxna eller annan särskilt anpassad bostad

Boende för vuxna finns i tre olika former, bostad med särskild service, gruppboestad samt särskilt anpassad bostad. Gemensamt för samtliga boendeformer är att vi tar ut hyra i enlighet med hyreslagen. Hyran följer samma principer som vård och omsorgs övriga särskilda boenden.

För brukare som bor i bostad med särskild service (serviceboestad) tas ingen avgift ut för kost från kommunen. Varje brukare ansvarar själv för sina egna kostnader gällande kost. I gruppbostäderna har varje enskild gruppboestad sin egen överenskommelse för kostnaden kring kosten.

Resor

Kostnaden för resor i kommunens bilar debiteras och följer kommunens avgifter för poolbilar. Vid semesterresor eller långresor betalar brukaren hela kostnaden för resan.

Om insatsen köps av en annan kommun/aktör regleras detta genom individavtal.

9 § 10 LSS - Daglig verksamhet

Daglig verksamhet kan verkställas i kommunens egna verksamheter eller i externa verksamheter. Maten som brukarna äter på daglig verksamhet debiteras enligt självkostnadspris undantaget fika i våra interna verksamheter som regleras via avdrag på habiliteringsersättningen.

Om insatsen köps av en annan kommun/aktör regleras detta genom individavtal.